

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Szerző:

Babay József

Cím:

Ittfelejtett Biedermeier a Tabánban

Idő

"1930"

Forrás:

Budapesti Hírlap

Személy

Bp.

1930. IX. 21.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Ittfelejtett Biedermeier a Tabánban

Ugy hírlik még mindig, hogy nemsokára lebontják majd a vén Tabánt, az ezerszer megénekelt Ó-Budának ezt a fátyolozott areú negyedét, amely a rác templommal indul fel a hegyre és ódon, ferdetetejű házaival beszórja szépen a városba indult hegyek elejét... Köztudomású, hogy erre, a Széchenyi Antal-ter elején még ma is állnak Mátyás király házai és majdnem minden viharba ferdült kalapu, emeletes viskója évszázadok óta néz farkasszemet az emberöltőket felőrlő idővel.

Erre síklik vetünk a villamos és egymás-tán tűnnek fel a fakó festésű üzleti címtáblák. Apród-utca... Órás és ékszerészbolt... Alapítatott 1820 Gegründet. Attila-körut. Mézeskalácsos bolt... Alapítatott 1830... „Fűszerek és csemegék“ — alapítatott 1854. És mögöttük a Virágköz sarkán vendéglő a Mélypincéhez... Megnyitott a — XVII. században... És így tovább. Egyik a másikba karolva, olyan bátran, rendíthetetlenül néznek szembe az egyre fényesebbé váló Pest-fel, mintha ma is 1820-at írának, a kalendáriumok és a repülőgépek helyett puttonos rác gyerekek eregetnék sarkányaikat a Rózsadomb felett.

Budapesten a háború óta száz és száz előkelő cég volt kénytelen lehúzni redőnyeit. Óriásvállalatok, pompásan megalapozott ipari alakulatok, bankok, kereskedések, gyárak esukták be kapuikat, csillogó portálok homályosadtak el. Az ember megilletődötten áll meg e gazdasági kérdőjel előtt. Hogyan lehetséges, — kérdezzük önkénytelenül, — hogy itt, a Tabánban élnek, virulnak, ragyognak a többszázéves boltok? Itt az utolsó esztendőben egyetlen üzlet sem kért maga ellen

esődöt! Itt nemzedékről nemzedékre szállanak a régi cégtáblák, túléltek a dedapát, nagyapát s az unokákat... Pedig, ahogy figyeljük, órák telnek el, amíg megszólal a csengő a régi boltajtók felett, mert ugyancsak ritkán lépik át küszöbüket. Alig van bennük látható élet. Nincs fényes portáljuk, elegáns segéd sem hajladozik a pultok mögött. Mégis, mi az oka annak, hogy biztosabb a létalapjuk akármelyik csillogó vállalatnál, hogy keresztülsiklottak defláción, infláción, katasztrófákon, forradalmakon. Sőt vagyonukat gyűjtögettek az alacsony pultok mögött...

Bemegyünk az Apród-utcai órásboltba, amelynek cégtábláját 109 esztendővel ezelőtt szögezték ki a ház homlokzatára. Ebben a házában született egyébként *Semmelweis Ignác* is, „az anyák megmentője“. Öregedő, halk hangú ember fogad, hangja szinte elvész a száz és száz kitégő-kattogó óra zajongásában. Van itt minden, a Velence képeivel kifaragott idült zenélőszerszámtól kezdve a modern kronometerig minden... Réges-régi faliórák, nykaékek, miniatűr aranyképeretek, öreg, képekkel díszített ingák, sulyos családi ékszerek, amelyek hordozóit már rég magába zárta az öreg tabáni temető. Tabánról beszélgetünk, a leghangszúlyozottabban arról, vajjon mi az oka, — szerintük — hogy ezek a eszöndes, évszázadokat látott üzletek olyan biztos alapon állanak ma, amikor bizony minden, de minden bizonytalan. Még a holnap is...

— Erről mi már sokat beszélgettünk, vitatkoztunk, tanácskoztunk, — meséli az ősz ember eszöndes hangon. — Pedig a nagy nemzeti megrázkódtatások bennünket sem kerültek el. Mégis, legtöbbször arra a megállapodásra jutottunk, hogy mi, itt, ezen a környéken lakók, csak annyit költünk, amennyit éppen szabad, szóval csak addig nyujtózkoznak, amíg a takaró ér...

— A pestoldali ember, még ha akar is, nem tud így élni. Körül van zsufova fényvel, nagyvilágisággal, szórakozóhelyekkel. Egyszóval: ha akar, ha nem, nagyon, néha túlságosan él... Mi ezt nem tehetjük. Összehúzdunk. És jól tudjuk azt is, sokat beszélünk róla, hisz gyermekkorunktól ismerjük egymást valamennyien, ha majd átépítik a mi régi Tabánunkat, ha majd körülvesznek bennünket fényvel, palotákkal, szórakozóhelyekkel, bárakkal, amelyek más iramot adnak az életnek — a régi cégtáblák mögé is új emberek kerülnek...

Az az érzésünk, igen mély bölcsesség veri a kitégő-kattogó ezekben az órásszavakban...

Kopogtattunk a kétszázharminc éves mézeskalács-boltban is. Olyan eszönd van benne, mintha aludna itt az élet. De annyi gyertya, viasz, öntött édesség van a poleokon, hogy elég lenne két búcsúba is. A kirakatban évszázados mézeskalácsszívek. Ha hozzájuk érsz — szétporladnak... Künn villamosok, autók, motorok robognak. Itt áll az idő. De azért élnek, biztosan és jól megszulykított talajon, talán biztosabban, mint a főváros akármelyik mammutvállalata.

Kis, sarki fűszerüzlet. Gyömbér és székfűszegillat... Banán helyett Szent Jánoskenyér, bon-bon helyett krumplieukor. A pult tetején felejtett a háború egy fekete papírba csomagolt süvegukrot is...

Szomszédságában a Mélypince... Három száz esztendeje lobogtatják kocsmacégerét tabáni szelek. Ez az egyetlen kocsma ma Budapesten, ahol kétemeletnyi mélységben megvannak még a Mátyás-katonák csizmasarkának nyomai.

És így sorjában. Végig az egész Tabánban. Évszázados öreg boltok. Ki tudja... Eszöndjük még meddig éli túl a világváros bizonytalan életét... Mert — addig nyujtózkoznak, ameddig a takaró ér!